

DVE KNJIGI (Junjska razmišljanja)

MARKO KREMŽAR

Pred dobrim letom je izšla ob stoletnici prve slovenske gimnazije obširna, lepo opremljena knjiga z naslovom: „Sto let zavoda svetega Stanislava“. Na 708 straneh velikega formata vsebuje poleg pomembnih uvodnih misli, podrobno kroniko tega častitljivega zavoda, ki je dal v teku preteklega stoletja našemu narodu vrsto pomembnih katoliških izobražencev.

Ker so „Škofovi zavodi“, kot je „Zavod sv. Stanislava“ splošno poznan, neločljivo povezani z zgodovino slovenskega naroda, je ob branju zavodske kronike mogoče slediti težki poti, ki jo je naš narod prehodil v razburkanem dvajsetem stoletju. Tako na primer poglavje: „Politične in narodnostne razmere na Kranjskem v začetku 20. stoletja“, omogoča bralcu razumevati težave tistih dni. Zvemo tudi, da je bil v času prve svetovne vojne Zavod „Samostojna cesarsko kraljeva bolnica št. 1 v Šentvidu“. Temu obdobju posveča zbornik 11 zanimivih strani s statistikami in fotografijami. Tudi pričetek druge svetovne vojne z izgonom profesorjev in dijakov ter zasedbo Zavodov po nemškem okupatorju aprila 1941, je skrbno opisan prav tako tudi težave, ki so sledile v zasilnih prostorih Baragovega semenišča, kjer je škofijski zavod dočkal konec vojne.

Poglavje, ki opisuje dogodke v vojnih letih 1941-45 se konča z zapisom o žrtvah, ki jih je ta doba zahtevala od osebja in od dijakov škofijske gimnazije. Na koncu omenja, da je „ne povsem nerazčlenjeno, koliko dijakov domobrancev je bilo vrnjenih iz Vetrinja, prav tako pa ne poznamo njihove usode“. (str.206) V naslednjem poglavju je popisan „frontalni napad“ komunistične oblasti na versko tolstvo med leti 1945 in 1950. O tem, kar se je dogajalo v Škofovih zavodih med majem in avgustom leta 1945 pa najdemo v tem velikem zgodovinskem popisu le, da je 9. maja zasedla „zavodsko posest“ v Šentvidu IV. Jugoslovanska armada in da so „prostorji služili tudi za začasno zbirališče s Koronke vrnjenih domobrancev in civilistov. V nekaterih prostorih naj bi deloval oddelek občine Šentvid, ki je imel nalogo gospodarske oskrbe zavoda“. (str.235)

Če hočemo vedeti kaj več o usodi mogočnih stavb škofijske gimnazije v tem času, moramo seči po drugi knjigi, ki je izšla v Ljubljani leta 2004, to je pred izidom omenjenega zbornika.

Nekdanji namestnik načelnika OZNE za Ljubljano, Albert Svetina, posveča v svoji knjigi pričevanj z naslovom „Od osvobodilnega boja do banditizma“, posebno poglavje prav „Oznovskemu taborišču v Šentvidu nad Ljubljano“, ki je bilo takoj po vojni v prostorih Zavoda sv. Stanislava (str.212). Na tem mestu lahko beremo, da je bilo „v nekdanjih Škofovih zavodih v Šentvidu nad Ljubljano največje oznovsko taborišče v Sloveniji“. To koncentracijsko taborišče je bilo po Svetininih besedah „ogromno, predvsem pa je bilo prenapolnjeno in dobro zastraženo. Ker v zgradbi kmalu ni bilo več prostora, so taborišče razširili tako, da so z apnom zunaj na travniku naredili črto in za njo postavili stražo z mitraljezi in razsvetljavo. Črta je delila stražarje na eni strani in množico ljudi na drugi. Bilo jih je čez sto tisoč.“

Ta Svetinov opis le potrjuje nekatera pričevanja redkih rojakov, ki so bili v tem koncentracijskem taborišču zaprti in so to preživeli. Večina od omenjenih sto tisoč ljudi, ki so jih imeli slovenski komunisti tam zaprte, je bila pomorjena bodisi v Brezarjevem breznu, bodisi v Rogu. Seveda niso bili vsi Slovenci. Svetina pravi, da „je bilo vse pomešano, vojaki in civilisti. Med njimi so bili nemški vojaki, visoki oficirji, četniki, ustaši, slovenski domobranci...“.

Poseben bataljon Knojevcev, to je vojakov „izvršnega organa OZNE za aretacijo in likvidacijo

političnih nasprotnikov“ (str.146) je vodil „zapornike iz Šentvida na začasno tovorno postajo pri Remizi v Dravljah, kjer so jih nalagali na železniške vagonne in nato vozili na morišča v Kočevski Rog“. (str. 213)

Dejstvo tega koncentracijskega taborišča, po svoji množičnosti in krutosti, daleč presega vse, kar se je v sto letih dogajalo v prostorih Zavoda sv. Stanislava pa tudi kjerkoli drugod v Sloveniji na cerkveni zemlji. Škofovi zavodi niso bili le kraj, kjer so komunisti jetnike izstradali do onemoglosti, ampak so bili kot del genocidnega načrta, tudi predoba smrti. V sobah, v kapeli in v dvorani, kjer sedaj katoliški vzgojitelji vzgajajo novo generacijo Slovencev, so prestajali pred dobro polovico stoletja, tisoči njihovih rojakov in bratov po veri, mučenje in lakoto, ko so se pripravljali na smrt.

Svetina zaključuje svojo pripoved o tem oznovskem taborišču z besedami: „Vse, kar sem videl v tem taborišču, obsojam, ker je bilo strano.“ Te strahote pisci zbornika ob stoletnici Škofovih zavodov očitno ne poznajo in je zato tudi ne obsojajo, kot je storil to nekdanji funkcionar OZNE.

Ideologija, ki je povzročila v dvajsetem stoletju po vsem svetu nad sto milijonov žrtev, je bila gonilna sila komunistične partije, katera je za nekaj mesecev spremenila prostore katoliškega vzgojnega zavoda v mučilnico in za večino zapornikov tudi v zadnjo postajo pred moriščem. Pod tem vidikom so Škofovi zavodi prav kakor Rog in Teharje del stranskega svetovnega pretresa. Če spominski zbornik o njem molči, je ta molk več kot zgovoren.

Da je bilo koncentracijsko taborišče v Šentvidu pod komunisti tiste mesece največji zaporniški kompleks na Slovenskem in kam je od tam vodila pot veliko večino jetnikov, ni bila nikoli skrivnost. Sto tisoč jetnikov, ki so šli skozi te zapore v neposredni bližini Ljubljane, ni bilo mogoče prikriti. Vendar se o tem dolga leta ni govorilo. Strah je bil razumljiv. Težje je razumeti „obziren“ molk petnajst let pa koncu totalitarnega režima. Ali ne bi smeli pričakovati, da bodo vzgojitelji s spominovanjem zapisali tudi ta del zavodske zgodovine? Ali ne bi bilo primerno na tako pomembnem mestu, kot je zbornik ob stoletnici, opozoriti nove generacije dijakov, da živijo, mučirajo in se igrajo na tleh, ki so blagoslovljena s trpljenjem in s krvjo njihovih prednikov?

V spomin na ta dogajanja so v zavodski kapeli pred kratkim odkrili lep, pomemben mozaik mojsta patra Rupnika. Kristus, ki vstaja zmagovit iz množičnega grobišča govori brez besed o tem, o čemer Zbornik molči. Hvala zavodskemu vodstvu za globoki, poduhovljeni pogled na ta prikrivani del naše preteklosti. Vendar desetisoči, ki so trpeli in umirali na zavodskih tleh, niso notranja zavodska zadeva. So del slovenske, evropske in svetovne zgodovine. Prostor, kjer je bilo v času komunizma največje koncentracijsko taborišče v Sloveniji bi zaslužil javno obeležje. Ali morda ne kje prevladuje mnenje, da iz obzirnosti do rabljeni ni primerno biti ponosen na svoje junake in mučence ter da je nanje dovolj le tih, občasen spomin?

Vsi mučeni na tem prostoru niso krščanski mučenci, vsi pa so žrtve komunistične zablode in krutosti njenih pripadnikov. Delijo usodo z ostalimi, ki jih je na Slovenskem pomorila revolucija pred in po dosegu oblasti. Kot žrtve komunizma so del največjega krvoprelitja kar jih je doživelo človeštvo. Vendar se zdi, da ni veliko rojakov, ki bi slutili globoki pomen teh žrtev, za katerih število ve le Bog.

Verujemo, da resnica osvobaja in zgodovina uči, da je kri mučencev seme novih kristjanov. Zato smemo upati, da se bodo nove generacije Slovencev nekoč osvobodile prikritih strahov, in da bodo znale bolje ceniti krvavo seme slovenske Cerkve pa tudi slovenskega naroda.

Pozdrav veleposlanika RS prof. Avgustina Vivoda

Pozdrav vsem Slovenkam in Slovincem, ki živijo v Argentini, vsem slovenskim organizacijam, posameznikom in družinam. Pozdrav argentinskemu narodu in vsem prijateljem drugih narodnih skupnosti, ki so bili in ki so na katerikoli način povezani s Slovenijo, s Slovenci in slovensko skupnostjo v Argentini.

V 15. letu slovenske samostojnosti bodite prav iskreno pozdravljeni. Slovenija je naša domovina, domovina naših prednikov in domovina naših sorodnikov, prijateljev in znancev.



Ob predaji akreditivnih pisem, argentinski zunanji minister Dr. Jorge Taiana in veleposlanik RS prof. Avgustin Vivod

teljev in znancev.

Slovenci smo ponosni, da imamo svojo državo! Slovenci smo ponosni, da smo v presenetljivih okoliščinah in v času globalizacije dosegli in izpolnili sanje prejšnjih rodov. Samostojna Slovenija je dejstvo, ki ga prizna ves svet! Vključeni smo v najvažnejše mednarodne organizacije in ustanove. Med njimi OZN, Evropska Unija in NATO. Slovenski jezik je uraden jezik Evropske Unije. Januarja 2007 bo Slovenija vstopila na območje EVRA, ki bo tako postal uradna valuta. Leta 2008 bo Slovenija predsedovala Evropski Uniji.

Slovenija ima po svetu 37 veleposlanstev v državah na vseh kontinentih in konkurenčno pokriva še dodatnih 41 držav. To za Slovenijo pomeni zaloga, ki sloni na principu, da bo Slovenija prisotna po vsem svetu.

Posebej želi biti Slovenija prisotna tam in v tistih deželah, kjer živi slovenska diaspora. Želi biti prisotna v deželah, kjer se je slovenski človek iz različnih razlogov zatekel v preteklosti na varno ali na boljše, ker mu v domovini ni bilo dano se preživljati, ali je bil preganjan zaradi svoje narod-

ne zavesti in jezika, ker sta mu grozila fašizem, nacizem ali komunizem. V času globalizacije in v vrtincu integracijskih in migracijskih tokov se Slovenija zaveda pomembnosti vsakega Slovenca po svetu in v zamejstvu.

Ve drage Slovenke in dragi Slovenci ste naravni slovenski veleposlaniki z vašo pridnostjo, podjetnostjo in visokim nivojem kulturnega življenja in zavidljivo dinamiko tolstva, posebej v Argentini.

Stopili smo v novo obdobje.

To obdobje imenujem „obdobje soodvisnosti“, kjer se medsebojno potrebujemo Slovenija in diaspora. Ena, z odprtim srcem in odprtimi rokami v stalno zavetje, milino, in podporo. Druga, diaspora, z svetovljanskimi izkumjami trine, kjer so inovativnost pred izzivi, drznost in trezno tveganje v poslovanju in globoka narodna zavest, ki ne sloni na plačanih urah, zagotovilo za medsebojno oplajanje.

Na tak način in s skupnim delom bosta domovina in diaspora doživeli tisti veliki čas, kjer bo Slovenski genij povedal svojo besedo svetu. To bo čas Slovenije v svetu in univerzalnega slovenstva.

Želim kot veleposlanik RS v Argentini nadaljevati ter izboljšati, v kolikor je mogoče, delo vseh tistih, ki so pred mojim imenovanjem zastopali Republiko Slovenijo. Gospodov Božidarja Finka, Matjaža Puca, Janeza Žgajnarja, Tomaža Kunstlja, Bojana Grobovčka in odpravnice poslovje. Jane Strgar.

Zahvalim se za prisrčen sprejem na letališču Ezeiza v soboto 13. maja.

Vrata veleposlanstva Republike Slovenije so odprta.

BERI...

NOVA SREČANJA ARGENTINSKE SKUPNOSTI2

OBLETNICA V SAN MARTINU3

SPOMINSKI PARK TEHARJE.....4

Tudi ranjence...

Ranjenci, bolniki in invalidi, ki so se po koncu druge svetovne vojne znašli v taboriščih za vojne ujetnike, kot n. pr. na Teharjah, v škofovih zavodih v Šentvidu pri Ljubljani, Brezju pri Novem mestu ali v drugih taboriščih in v Centralnih zaporih Ozne v Ljubljani, so ne glede na svoj specifični položaj in svoje zdravstveno stanje delili usodo drugih priprtih vojnih ujetnikov in civilnih oseb. V največjem številu primerov so bili žrtve povojnih množičnih pobojev. Nekateri so umrli v zaporih ali v koncentracijskih taboriščih. Nekateri so končali kot žrtve posamičnih nasilnih usmritev. Nekateri posamezniki so se na tak ali drugačen način takemu koncu izognili in so preživel.

Večina ranjencev iz sanitetnih vlakov, ki so se znašli po 19. maju 1945 v škofovih zavodih, je končalo enako kot drugi tamkajšnji priporniki. V spominski literaturi je že zgodaj kot kraj množičnega poboja omenjeno Brezarjevo brezno v Podtiku pri Ljubljani.

ni. Verjetno pa so bile v te namene uporabljene tudi druge lokacije, o katerih ni dovolj znanih zapiskov.

Kot možen kraj pobojev ranjencev, bolnikov in invalidov je potrebno navesti tudi Brezarjevo brezno nad Podutikom. Iz pričevanja brata pogrešanega bolnika Antona Bartola, ki je bil nazadnje zaprt v Šentvidu, je razvidno, da je bil brat pokončan 29. maja 1945 v Brezarjevem breznu. Likvidacije pri Brezarjevem breznu so se začele okoli 26. oziroma 27. maja 1945... Za izvedbo likvidacij je bil odgovoren Sime Dubajič. Naslednje dni so pri Brezarjevem breznu pobili skupino zajetih slovenskih domobrancev, med katerimi je bil verjetno tudi del ranjencev, bolnikov in invalidov. Okolico so skrbno zastražili, mab so imeli v bližnji hiri. Gugiz ocenjuje, da je bilo pripeljanih približno 40 kamionov, polnih ujetnikov. Likvidatorji so se zvečer hvalili, da so pobili med 800 in 1000 ljudi. Število pobitih potrjuje tudi Albert Svetina —

Erno, ki mu je Ivan Maček — Matija junija 1945 ukazal sanacijo Brezarjevega brezna, saj je prišlo do okužb. Voda v potoku je bila krvava, v rini okolici brezna se je riril neznosni smrad. Svetina se spominja, da je bilo skupaj od 900 do 1000 trupel pobitih slovenskih domobrancev in hrvaških vojakov, poleg njih pa tudi civilisti, med njimi kakih 16 let star fant, in tudi ženske. Priča izkopavanja trupel v Podutiku je bil Ludwig Gruden, član Knoja, ki se spominja, da je trupla izkopavalo 62 nemških ujetnikov. Omenjene nemške vojne ujetnike so po opravljenem poslu odpeljali neznan kam in so pogrežani. Svetina pira, da so jih pobili v Kočevskem Rogu. Sanacija Brezarjevega brezna je trajala skoraj tri tedne, trupla pobitih so prenesli v Kuclo dolino in tam pokopali. Dubajičeva likvidatorska enota je po likvidaciji pri Brezarjevem breznu odšla v Kočevje.

(Lovro Šturm, „Brez milosti“ str. 67)

Asado, nogomet in romanje

Po zaslugi Dorija Pečovnika, župnika Slovenske katoliške misije v Berlinu, je lansko leto odpotoval avtobus članov in prijateljev društva Slovenija v svetu (SVS) pod pretvezo, da gredo igrati nogomet z lokalnim moštvom. Takrat je moštvo SVS z najmanjšo razliko premagalo domače in odneslo prenosni pokal. Berlinčani so obljubili, da se pridejo revanžirati v Ljubljano.

In res so „grozno“ izpolnili ter se s kombiji pripeljali v Slovenijo za letonje prvomajske praznike.

Žal jim v Sloveniji ni bilo mogoče postreči z lepim vremenom. Pripravili smo jim nekaj programa, ki pa je bil močno okleščeno. V načrtu je bilo kolesarjenje ob Savi do Medvod, od tam spust (rafting) z napihljivimi čolni po Savi do Tacna, zaključek bi pa bil na Šmarni gori. Ker je ves konec tedna bil moker, je bilo možno izvesti le to, kar je bilo v zvezi z vodo: spust po Savi. Kljub hladnemu vremenu in dežju je bilo lepo doživeti. Mokri od zunaj in



Izkazalo se je, da je bila sprememba datuma asada odlična poteza, saj je naslednja nedelja bila sončna in suha. Prostor pod pentajkobsko Pod skal'co je bil hitro napolnjen, kdor pa se ni bal sonca, je stopil na prosto in užival toplo sijanje težko pričakovanega sonca. Koliko ljubiteljev asada se je zbralo? 101, če se pri petju nismo zmotili in vsak je dobil asada, vacia ali matambreja, kolikor ga je potreboval. Ko se je vse lepo v želodcih ustalilo, je prišel na vrsto tudi nogomet na domačem igrišču.

POZNO ROMANJE

Rutina in tradicija imata svojo moč, zato nismo pravočasno opazili, da je letonje luhansko romanje bilo na (nekdan tradicionalno) drugo nedeljo v maju. Torej smo se vrnjenci in preseljenci v Slovenijo zbrali 21. maja pri brezjanski in luhanski Materi Božji na Brezjah. Matneval nam je rojak dr. Andrej Poznič, ki je v pridigi nakazal dve stvarnosti, ki jih bi morali upoštevati: tujina in dediščina, obe iz zornega kota narodnosti in vere.

Iz romarskega vidika dan ni bil lep: oblačen, komaj deževen, da ni bilo mogoče posedeti pod milim nebom, torej smo se pomenili pod dežniki ali pod streho brezjanskih drevesnih krošenj. Tudi romarjev je bilo znatno manj, ne samo zaradi vremena, ampak zato, ker so mnogi imeli slovesnosti prvega obhajila ali podelitve birme. Razveseljav pojav, če ga gledamo z vidika, da je s tem nakazano vživljanje in vključevanje v družbeno okolje, v domače župnijsko občestveno življenje.

Iz pisarne SVS

Prvič na obisku

Kardinal Franc Rode bo na povabilo ljubljanskega nadškofa in metropolita Alojza Urana ta konec tedna na prvem uradnem obisku v Sloveniji po imenovanju za kardinala. Kot so povedali pri Slovenski škofovski konferenci, bo kardinal Rode v soboto najprej obiskal domačo župnijo Jarne pri Domžalah. Uradno srečanje s slovenskimi škofi in verniki pa bo v nedeljo, ko bo ob 16.00 v ljubljanski stolnici slovesna sveta maša.

Kot je povedal župnik Janez Kvaternik iz Jarne pri Domžalah, je v soboto ob 15. uri najprej predviden sprejem pri njegovi domači hiši pri Rodici. Tam bodo pripravili pozdrav, sledila pa bo še blagoslovitev kapele, ki so jo zgradili pred domačo hišo. Po bogoslužju, ki bo trajalo predvidoma pol ure, bo sledil sprevod skozi Rodico proti Grobeljski cerkvi. Tam bo nato ob 16.30 sveta maša, ob koncu pa bo še srečanje z verniki.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

STONE MIZERIT

Svetopisemski „po njih delih jih boste spoznali“ se zelo lahko prilagodi sedanjemu političnemu stanju v Argentini. Pretekli teden nam je za to dal kar nekaj gradiva. Predvsem dva važna dogodka sta jasno pokazala kam „pes taco moli“.

Natpani trg. Napovedovali smo že množični shod, s katerim naj bi obhajali tretjo obletnico sedanjega predsedovanja. Smisel narodnega praznika se je s tem precej izmaličil. Vsi naporji so bili usmerjeni v to, da bi se manifestacije udeležilo čim več ljudi, ki naj bi pokazali priznanje naroda svojemu predsedniku in (po želji mnogih iz najožjega vladnega kroga) podporo za morebitno kandidacijo ponovne predsedniške dobe. Namen je uspel. Priznati je treba, da je bil trg natpan in raznobarna množica je izrazila trenutno večinsko mnenje argentinskih volivcev. Javnostne raziskave namreč kažejo, da je ugled, ki ga Kirchner uživa pri volivcih, na izredni višini. Nista pa bila trg in množica na njem sad spontanega priznanja. Povsod se je poznala skrbna roka organizatorjev, katerih izvor je segal od sindikatov, preko političnih strank in struj, občinskih ustanov, zbora piketerov, organizacij človekovih pravic, itd, itd. Ne le kdor je hotel priti, verjetno tudi kdor ni imel prvotnega namena udeležbe se je znal na trgu, na katerega je tisoče avtobusov in kolektivov izkrcavalo ljudstvo. Bolj kot spontan izraz podpore je v tem primeru treba govoriti o izredni zmožnosti mobilizacije, ki smo jo že dolgo pogrežali, in ki prekarna tudi tisto, ki jo je kazal Duhalde v svojih najboljših političnih trenutkih.

Smer in strategija. Če je kdo pričakoval kakšne globoke definicije v predsednikovem govoru, je bil gotovo razočaran. Večinski del besedila je bil posvečen nametavanju doseženih uspehov. Popolnoma nepričakovano in nerazumljivo je bil spomin na leto 1973, ko je levičarski peronizem pod tedanjim predsednikom (Héctor Cámpora) sejal zmedo in strah med ljudmi. Nedvomno propaganden pa je bil poziv na pluralizem, ki naj zavlada v javnem delovanju. Zadnji manevri iz vrha (na primer izgon poslanke, ki ni soglasala z vladno živino-rejsko politiko) so dokazali, da je sedanja vlada ena najmanj pluralistično usmerjenih. Je pa tako iz shoda kot iz vladnih potez vidna smer in strategija. Cilj je tisti, ki smo ga že večkrat omenili na tem mestu: tretje zgodovinsko gibanje. O njem sanjajo vsi predsedniki, in pri tem ne smemo izvesti niti vojaških. Kaj drugega je bil sicer GAN (Gran Acuerdo Nacional), ki ga je proti koncu svoje

vlade poganjal general Lanusse. Zgodovinsko gibanje enostavno pomeni zbor političnih in socialnih skupin, ki tvorijo večino volilnega telesa in pod taktirko voditelja (kaudiža), v obsežni dobi izvajajo nadvlado in peljejo narod po poti veličine. Tako vsaj trdi teorija. V praksi sta to dosegla Yrigoyen in Peron, čeprav lahko v obeh primerih dvomimo o „poti veličine“. Tretjega zaenkrat ni bilo. Bo to dosegel sedanji predsednik?

Brez opozicije. Ista teorija pa kaže, da je tako gibanje možno le, kadar ni prave opozicije ali je ta razbita. To se jasno kaže zadnje čase. In prav prva resna priložnost, ko bi opozicija lahko pokazala svojo moč je šla po vodi. To je bilo glasovanje v parlamentu o usodi poslanca Pattija. Bivši policijski komisar in župan Escobarja Luis Patti je bil na zadnjih volitvah izvoljen za poslanca v državni parlament. Ko bi moral nastopiti svoje mesto so iz vladnih vrst organizirali odpor in preprečili takratni nastop. Vzrok: domnevne kršitve človekovih pravic. Zadeva je prešla v roke parlamentarni komisiji in končno je o njegovi usodi odločala poslanska zbornica v torek, 23. maja. Čeprav nobeno sodišče ni proti njemu izreklo obsodbe in mu niso mogli dokazati nobenega zločina (razen jasnih nastopov desničarske narave in pozivov k redu nekoliko avtoritarnega prizvoka), se je zbornica izrekla proti njemu in sicer s 164 glasovi proti 62. Kar 28 poslancev pa se zasedanja ni udeležilo. Za prepoved nastopa je bila potrebna dvotretinska večina prisotnih. Niso pomagali argumenti, ne dokazi, niti dejstvo, da so številni poslanci, ki so glasovali proti njemu, bili njegovi kolegi na listah na zadnjih treh volitvah (1995, 1997 in 2005): ukaz iz Rožne palače je bil: ustavite desničarja! In to se je zgodilo spričo razpršenosti opozicije, ki se ni znašla ali pa ni zavedala odločilnega trenutka.

Vsakdanji kruh. Medtem življenje teče naprej. Na mejni reki z Urugvajem je mir, medtem ko v Haagu napreduje postopek zaradi papirnic. Tisti, ki poznajo ozadje trdijo, da si Argentine ne sme preveč obetati. Sicer pa je že vse skupaj ena sama blamaža. Medtem ko vsa država protestira proti spornim tovarnam v Urugvaju, napovedujejo, da bodo v provinci Corrientes kmalu začeli gradnjo podobne tovarne. In guverner seveda gradnjo zagovarja. V drugi zadevi vlada ugotavlja, da bo v kratkem strategija glede cen mesa rodila zaželen sad, a medtem že raste napetost na področju krume moke in cena kruha grozi s poviranjem. Bomo sedaj dočakali prepoved izvoza žita?



od znotraj so uživali z izletom.

Nogomet je bil najavljen za v nedeljo. Spet dež! Igranje je bilo precej „lužasto“, kar pa ni bilo ovira, da se ne bi pomerili. Berlinska ekipa je bila letos za spoznanje pomlajena, v nasprotju s SVS, ki se je „postarala“: podmladek je dorasel in močno izpopolnil sestavo, pri čemer tudi ni zanemarljiv pritok novih igralcev (beri: Argentincev), ki so se v zadnjem času priselili v Slovenijo. Zato je rezultat 5:2 za SVS upravičen, pokal pa je ostal v Ljubljani.

Deževen konec tedna so vremenoslovci že zgodaj napovedali, zato so organizatorji odpovedali splošno asado in ga predstavili na naslednjo nedeljo. A obiskovalci, domača ekipa in nekateri gostje, med katerimi sta bila župnik Pavle Juhan in državni poslanec NSi Anton Kokalj, so pa le bili deležni okusnega asada, pečenege po argentinsko na parrilli in „na križu“. V pentajkobskih župnih prostorih so v veseli družini in pogovoru navdušeni športniki že iskali novih igrancev in nasprotnikov.

Za 1. maj pa so rojake iz Berlina povabili v prletki Veržej. Tam naj bi se pomerili z domačo veteransko ekipo. Ob prihodu so jim pokazali nekaj zanimivosti iz teh krajev, potem pa na lepo zeleno igrišče, na katerem običajno igra domača ekipa v tretji ligi (primera C). Ko sta se ekipi predstavili, je bilo videti, da so goste prejmi dnevi izčrpali (potrebovali so nekaj okrepitev iz SVS), veržejski veterani pa tudi niso bili vsi veteranski in ne kakega bivšega reprezentanta (Osterc) je bilo spoznati v njej. Rezultat: „goleada“.

Kljub rezultatu ni bilo klavnih obrazov, saj je na prletkem sijalo lepo sonce in prijateljsko vzdušje. A dan se je nagibal h koncu in Berlinčani so morali na pot, ker se je naslednji dan začel delovni teden, v Sloveniji pa smo lahko malo potegnili, ker je tudi torek bil dela prost dan.

SLOVENC V ARGENTINI

SAN MARTIN — Pod lipo domačo

Več 1000-delna sestavljanica

Motiv: 46. OBLETNICA DOMA
Velikost: 8 x 5 m
Primerno za starost: 3 in več
Cena: ?

V dar sva dobili sestavljanico (ali vsi veste, da je to „rompecabezas“?). Kar hitro sva jo odvalili in stresli iz paketa vse kose. Obrnili sva jih na pravo stran in jih začeli ogledovati. Prepoznali sva obraze, slovensko in argentinsko zastavo, rože, narodne note, hrano, partiture, napise in marsikaj. Podajali sva si kose vsemogočih oblik in se spraševali, kako pa kam. Odločili sva se, da najprej sestaviva sliko okvir. Dobili sva lep izrek „Izumi se iz kosčkov lepega“ (A. Mežek). To je bilo geslo praznovanja obletnice v nedeljo, 21. maja.

Največ je na sliki obrazov: mladih, starejših, nasmejanih, otožnih, veselih, otroških, razigranih, ganjenih. Korajžno sva nadaljevali z delom in ugibali, kam spada vsak. V roke sva vzeli program in poiskali omenjene osebe.

Brez dvoma je to naš duhni pastir, prelat dr. Jure Rode, ki je daroval sv. marto v zavodu Presvetega Srca Jezusovega. V pridigi nam je podal globoke misli o medsebojni ljubezni, ki naj se zgleduje po Kristusovi. K temu prvemu delu slike sodijo še podoba Marije Pomagaj, narodne note, zastavi, ministanti, verniki, mežnar Janez Filipič, Slovenski pevski zbor in pevovodkinja prof. Lučka Marinček Kastelic, ki so Mariji poklonili ubrano petje.

Prepoznali sva sebe, to sva pa midve, sanmartinski lipi. Po sv. marto so gostje na dvorišču pozajtrkovali in se nato pomaknili v dvorano, kjer se je ob 11. uri začel kulturni program. Cont. Jože Rupnik je pozdravil vse navzoče in goste: predsednika Zedinjene Slovenije Lojzeta Rezlja,

delegata duhnih pastirjev dr. Jureta Rodeta, predsednike bratskih domov in zastopnike organizacij. Sprejeli smo argentinsko in slovensko zastavo ter zapeli himni. Pozdravila sta krajevni predsednik inž. Tone Podržaj in predsednik krovne organizacije Lojze Rezelj. Številni poslušalci so pozorno prisluhnili slavnostnemu govoru, ki ga je imela prof. Mojca Jesenovec. Mlada in prijazna Ljubljanka nas je obdarila z mislimi, ki ste jih lahko brali v prejšnji številki.

Slika je že malo podobna oni na naslovni strani paketa, a na polovici nisva. Pohiteti morava s prikazom v pesmi in besedi kot si ga je pristrčno zamislila Marta Jenko Škulj. Nastopajoči (skoraj sto jih je bilo) so se uvrstili ob prijetni glasbi na prizorišče, ki ga je s sodelavci pripravil Janez Filipič. Kulturni referent dr. Viktor Leber nas je povabil, naj odkrijemo kosčke lepega v vsakdanjih, drobnih stvareh. Te so uprizorili nastopajoči, ki so zastopali vse delujoče organizacije Doma. Najmlajši učenci Rožmanove šole so se s pesmijo *Dobro jutro, sonce* zahvalili za nov dan. Da je še posebno lepo na obisku pri babici in dedku, smo odkrili pri naslednjih pririh prizorih. Sprončeno so zaigrali



v vlogah babic in dedkov Gregor Verbic, Ana Bajda Podržaj, Anton Podržaj in Jelka Verbic. Ob njih so učence in učenci Rožmanove šole recitali *Dedek sanja* (Mirko Kunčič), *Babičine igrice* (Jože Šmit) in zapeli *Kaj se pa pri vas dobi*, ob spremljavi orkestra (Daniel in Damijan Jerman, Luka Škulj), pod vodstvom Marjete Gerkman Žagar. Pri prizorčkih so sodelovale učiteljice Rožmanove šole: voditeljica Nina Pristovnik Díaz, Lučka Petkovšek, Zofija Kastelic, Marta Rupnik Jerman, Magda Zupanc Petkovšek in Vera Breznikar Podržaj. Mladci in mladenke so pod vodstvom Monike Zupanc Filipič dedka pokrkljali s pesmijo *Moj ded* (Berta Golob). Življenje nam polepša tudi vesela pesem. Pevke in pevci Slovenskega pevskega zbora so nas razveselili z venčkom narodnih pesmi. Zapeli so o ljubezni, o slovenskem pučju in o dobri kapljici. Peli so spontano in igrivo ob spremljavi Lučke Kastelic. Natanja Rupnik nas je popolnoma prepričala s pesmijo *Svet je lep!* In še zadnji kosček lepega, sanmartinska mladina je pod vodstvom prof. Lučke Smersu Santana zaplesala ob Mežkovi pesmi *Izumi se in* ponazorila sporočilo s pestrimi



plakati. Vsi nastopajoči so spremljali odpev in želi močen aplavz v zahvalo in priznanje za tako lep nastop.

Najtežji del je za nama. Med kosci se svetlika tudi nekaj cvetic. Šopek rož je prejela Marta Jenko Škulj, ki je sprejela zamisel in režijo programa. Natančno je vse načrtovala, vadila s posameznimi skupinami in dosegla ljubeč nastop, ki je gledalcem segel do srca. Hvala, Marta! Rožice sva zasledili na značkih in cvetnih okraskih, ki jih je pripravila Lučka K., na spominčkih ter lepo oblikovanem programu, delo Regine Truden Leber.

Še nekaj delcev nama ostaja. Ti pa kar malo dirajo po domači hrani. V gornji dvorani Doma je bilo pripravljeno za skupno kosilo. V kuhinji so se spretno sukale članice Zveze slovenskih mater in žena: Marija Petkovšek, Irena Petkovšek, Polona Makek, Janika Jesenovec, Milena Skale, Marjeta Šenk, Marjeta Mavrič, Mari Keržič, Jelka Verbic in pripravile okusno kosilo. Mladi so postregli gostom, ki so v prijetni družbi pokramljali.

Brez zadnjega delca pač slika ni dokončana. Na tem je z velikimi črkami zapisana beseda HVALA. Hvaležni smo Bogu in vsem živim ter pokojnim dobrotnikom, ki so s svojim požrtvovalnim delom pripomogli k novi obletnici. Hvala, Slovenski dom San Martín, za neprecenljivo darilo!

Sanmartinski lipi



59. OBČNI ZBOR ZEDINJENE SLOVENIJE

POROČILO REFERENTKE ZA ŠOLSTVO

Sestava šolskega referata v letu 2005: ga. Marjana Batagelj, gđc. Angelca Klančnik, gđc. Ani Klemen in g. France Vitrih.

Šolski odsek Z.S. je bil v letu 2005 trdno povezan s krajevnimi šolami iz velikega Buenos Airesa. Voditeljice osnovnih šol smo se udeležile 10 rednih mesečnih sej, kjer smo razpravljale o skupnih točkah in si porazdelile delo za skupne šolske prireditve. Zahvalim se prelatu Dr. Juretu Rodetu za redno udeležbo na naših sejah.

Stike z notranjostjo je uspešno vodil g. France Vitrih, ki je tudi prevzel na skrb izdelavo statistike šolskih podatkov. Iz teh je razvidno število šolskih otrok, ki so obiskovali osnovno šolo: skupaj 448. Od teh spadajo v Buenos Aires 384 in v notranjost 64. Razvidno je tudi število špansko govorečih, ki v zadnjih letih narašča: 80. Torej od 448 otrok, pripada slovensko govorečim samo 368.

Delovne moči v tej dobi je sestavljalo 103 oseb, ki vključujejo učiteljice, učitelje, katehiste in katehete, od katerih so večina dolgotrajni sodelavci učiteljskega kadra.

Vodstvo po krajevnih šolah:

Jegličeva — ABC po slovensko: Nevenka Jelenc Čop
Balantičeva (San Justo): Irena Urbančič Poglajen

Baragova (Slovenska vas): Lucijana Servin Čeč

Jurčičeva (Carapachay): Ani Klemen Pretnova (Castelar): Magda Gaser Černak

Rožmanova (San Martin): Nina Pristovnik Díaz

Slomškova (Ramos Mejia): Helena Rode ABC (Bariloche): Tereška Marn Žužek Aljaževa (Bariloche): Alenka Artnak Círil Metodova (Mendoza): Lenčka Božnar Krekova (Tucumán): Jožek Debeljak Žakelj

Komisija za prenovitev knjige **Zdomski Živ Žav** je napredovala z delom in upa, da ga bo lahko dokončala v letu 2006.

Od Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu smo poleg zemljevidov in knjig, ki jih zadnje leta dobivamo, namreč *Igrajmo se s črkami*, prejeli za vsako osnovno šolo po en računalnik — vseh skupaj 10. To je pripomoglo, da so naše šole lahko obogatile učenje z novimi, sodobnejšimi sredstvi. Za to radodarnostjo se Uradu v imenu vseh učnih moči naših osnovnih šol iskreno zahvalim!

Za letonjnji začetek šol, 12. marca 2006, smo bili počastjeni z obiskom Ministra za šolstvo in šport, Dr. Milana Zvera in vodje

kabineta g. Petra Debeljaka. Tega obiska smo bili izredno veseli, saj se je to zgodilo prvič v naši več kot petdesetletni zgodovini. Ob tej priložnosti smo se po otvoritveni prireditvi srečali z ministrom na prost razgovor, da smo mu predstavili današnje stanje in potrebe naših osnovnih šol ter zvedeli tudi za razmere šolstva v matični domovini. G. Ministru smo se osebno iz srca zahvalili za vse učne pripomočke s katerimi nas je obdaril ob tem obisku, pa tudi za vse, kar smo po njegovi zaslugi bili deležni do sedaj. Nama želja je, da bi se taka srečanja ponovila odslej naprej, ker utrjujejo naše vezi z drago Slovenijo, in nedvomno pospešujejo medsebojno spoznavanje na področju šolstva. To bo obojestransko koristno. G. Ministru Zveru najlepša hvala za prizadevnost!

Skupne šolske prireditve v letu 2005:

1) **Začetna šolska prireditve**, v nedeljo 13. 03. 05 v Slovenski hiši: ob 16. uri se je pričela s sv. marto, ki jo je daroval prelat dr. Jure Rode, nato je sledila igra **Ostržek**, ki jo je odlično izvedla Balantičeva šola v režiji Marije Zupanc Urbančič in Danice Malovrh.

2) **Alojzijevega proslava**, v nedeljo 03. 07. 05 v Slovenski hiši: začela se je ob 16. uri s sv. marto, ki jo je daroval pater Alojzij Kukovica. Nato je Jurčičeva šola uprizorila prijetno igro **Hudobni grančak**, v režiji gđc. Ani Klemen.

3) **Slomškova proslava**, v soboto 24. 09. 05 v Slovenski hiši: se je tudi pričela ob

9:30 uri s sv. marto, ki jo je daroval prelat dr. Jure Rode. Nato je Rožmanova šola lepo zaigrala poučno igro **Od kod si kruhek**, v režiji inž. Toneta Podržaja.

4) **Šolski izlet**, v soboto 05. 11. 05 v Glewu: sv. marto je daroval pater dr. Alojzij Kukovica. Izleta se je udeležilo 276 otrok v spremstvu 30 učiteljev in učiteljic.

5) **Prvo sv. Obhajilo**, v četrtek 8. 12. 05 v Slov. hiši je prišlo otrok (... deklic ter dečkov). Sv. marto je daroval prelat Dr. Jure Rode. Petje je vodil otroški zbor Balantičeve šole?

6) **Otroška kolonija v Kordobi** je potekala od 01. 01. 06 do 14. 01. 06. Udeležilo se jo je 38. šolskih otrok iz Buenos Airesa. Vodstvo je prevzela gđc. Ani Klemen s pomočjo spremljevalcev: ga. Ema Urbančič Marušič (bolničarka), Andrej Conde, Cecilia Čampa, Marjana Jakop in Pavel Grohar. Vsem sodelujočim iskren boglonaj!

Želim poudariti, da požrtvovalno delo učiteljskega kadra sloni na trdni volji sodelavcev, je izraz ljubezni do materinščine in vrednot prejete od svojih prednikov, katere z veseljem posredujejo mlajšim rodovom. Samo vzgoja, usmerjena k radodarnosti, kjer se poudarja smisel za nesebično skupno delo, bo lahko ugledila težave, ki se pojavljajo v skupnosti, tudi na šolskem področju.

Vsem sodelavcem naše šolske družine se iskreno zahvalim za opravljeno delo v tem letu 2005 in se priporočam še za nadaljnje sodelovanje!

Ani Klemen

HODIL PO ZEMLJI SEM NAŠI...

Spominski Park Teharje

V uvodu k opisom *naše* dežele sem omenil, da bom poudaril stvari, ki so v zvezi z *našo* emigracijo. Zato bom v tej *številki* preskočil krajevno razvrstitev — z opisi smo *naše* na Gorenjskem — in bomo kot junijski spomin na *naše* pobite domobrance obiskali Spominski park Teharje, ki je blizu Celja na Štajerskem.

Opis in presoja Parka je izvleček iz članka ki ga je Anton Drobnič objavil v 58. številki revije Zaveza, stran 85.

Na kraju nekdanjega teharskega taborišča, v katerem je po koncu druge svetovne vojne, preden so jih umorili, trpelo več tisoč slovenskih domobrancev in drugih vojakov slovenske narodne vojske ter njihovih civilnih spremljevalcev, je slovenska vlada po več kot desetih letih gradnje 10. oktobra 2004 odprla spominski park z velikim spomenikom. Na posebni slovesnosti so govorniki poudarjali, da gre za osrednji slovenski spomenik zamolčanim žrtvam vojne in revolucije, s katerim naj bi bil končan slovenski narodni razdor in omogočena sprava.

... Spominski park Teharje in osrednji slovenski spomenik naj bi torej z lokacijo, arhitekturo in z napisi nas in *naše* zanamce spominjala na osebe in dogodke, naj bi vrnila pravo ime in človeško dostojanstvo brezimnim in zamolčanim žrtvam. Spomeniki in napisi imajo res takšno nalogo in namen. Kako sta bila ta namen in želja dosežena v Parku spomina Teharje? Kakšna je njegova sporočilnost za nas in za *naše* zanamce?

... Začnimo z napisi! Pri vhodu v Park so trije: PARK SPOMINA TEHARJE — VSEM TUKAJ UMRLIM IN IZ TEGA KRAJA V SMRT ODPELJANIM — SPOŠTUVAJ TIŠINO VSEH UMRLIH. Ime parka nam ničesar ne pove, zlasti ne, za čigav spomin gre. Izvedo le, da so tukaj neki ljudje umrli ali bili odpeljani v smrt. Kdo so bili, koliko jih je bilo, kdaj in zakaj so umrli, kdo, kam in kdaj jih je odpeljal? Tega nam napisi ne povedo...

Na zunanji steni kapele je napis: V OČEH NESPAMETNIH SO SE ZDELI MRTVI, NJIHOV ODHOD JE VELJAL ZA NESREČO IN LOČITEV OD NAS ZA UNIČENJE. ONI PA SO V MIRU. Lepa svetopisemska misel, ki pa ničesar ne pove o tem, koga in zakaj naj bi se tukaj spominjali. Enako je z napisom v kapeli: BODI TU IN ČUJ ZDAJ Z MENOJ, kakor tudi z napisom na pločniku ob kapeli: V TIŠINI BOM POČIVAL IN NIHČE ME NE BO MOTIL in napisom na zadnji steni kapele NAVČEK TUDI ZA TEBE. (Navček = mali zvon, ki naznanja smrt nekoga, moja op.). Nikjer nobenega podatka o osebah ali dogodkih, ki naj bi se jih spominjali.

Ob poti proti spomeniku je na levi strani napis: GOSPOD, KO BI BIL TI TUKAJ, BI MOJ BRAT NE BIL UMRL, na desni pa: JEZUS JI PRAVI, TVOJ BRAT BO VSTAL. Lepe besede iz zgodbe o Lazarju, vendar ne nudijo nobenega potrebnega podatka razen tega, da je *moj* morda za nekaj med brati, med rojaki...

... Tudi dva tolažilna napisa pri stranskem vhodu k spomeniku: IN OBRISAL BO SOLZE IZ NJIHOVIH OČI - IN SMRTI NE BO VEČ ne povesta v čigavih očeh so solze in kdo jih je izsilil.

Iz napisa v grobnici pod spomenikom PRAVIČNI PA BO POČIVAL, ČEPRAV BO PREZGODAJ UMRLI bi lahko razumeli samo to, da so tisti, ki naj bi se jih spominjali, umrli mladi. Zgovoren in zanimiv pa je drugi napis v grobnici: V SVOJI HIŠI JIM BOM DAL PROSTOR IN IME. Kaj nam



slovenska vlada ali njena komisija po preroku Izaiji sporoča s tem napisom? Ker v številnih napisih po vsem parku ni nikjer imena ali kakršnekoli drugačne identifikacije umrlih, na katere naj bi park spominjal, nam ta zadnji napis ponuja samo eno misel: Umorjeni imajo svoj prostor in ime neke drugje, v Sloveniji pa zanje ni ne prostora ne imena! Ta napis nam torej pove, da teharski park ni spominski, da je zgrajen za neke druge namene.

... Spomenike ljudje postavljajo na vidna in obljubljena mesta. Osrednji spomenik umorjenim domobrancem ... je postavljen na enega najbolj onesnaženih krajev v Sloveniji, na mesto kjer se stikata gora komunalnih smeti in jez velikanskega bazena strupene tovarniške odplake. Tik pod spomenikom so stavbe komunalnega obrata, iz katerega poleg močnega hrupa prihaja tudi neznosen smrad, na drugi strani pa je *naše* vedno delujoče odlagalništvo nevarnih trdih odpadkov. Značilno je tudi, da v spominski park ni zajeto grobišče več sto teharskih žrtev, ki leži samo dobrih sto metrov stran. To grobišče ni niti označeno, na njem pa se zabavajo igralci golfa, na drugi strani pa hrumijo in drvijo dirkači z motornimi kolesi. Kako bučno in smrdeče *spominovanje* „*tišine* umrlih“.

... Državni spomenik v najbolj skritem, zakotnem kraju sredi *našega* smetišča in industrijskih odplak, ki jih ni mogoče odstraniti, sredi hrupnih in smrdečih smetarskih obratov, motorističnega dirkališča in z igranjem golfa onečarjenega grobišča mučencev, ni v čast ne državi, ki ga je postavila in *naše* manj umorjenim slovenskim vojakom in drugim žrtvam komunističnega nasilja. Ne glede na prave želje graditeljev, je v resnici, objektivno bolj izraz zasramovanja in zaničevanja umorjenih kot *spominljivo* priznanje njihove časti in človeškega dostojanstva, ki ga z besedami stalno zagotavljajo.

Spominski park ali spomenik, ki je s posebno skrbnostjo narejen tako, da niti s svojim imenom niti s kakšnim napisom, znakom ali podobno, torej prav z ničemer in nikakor ne pove niti posameznega niti skupnega imena oseb in ne dogodkov, niti časa in obdobja, skratka prav nobenega zgodovinskega dejstva, na katerega naj bi spominjal, ni spomenik. Brez spomina na nekoga ali na nekaj ni spomenika ... zato ne gre niti za spominski park niti za spomenik, kaj *naše* za osrednji slovenski spomenik umorjenim žrtvam totalitarnega nasilja.

Na tak spomenik bomo morali *naše* čakati.

... Za nepoučene obiskovalce ostajata park in spomenik hladna neznanka, nekaj, kar obiskovalcu z ničemer niti ne poglobi vednosti niti ne povzdigne ljubezni. Brezimni in zamolčani tudi po šestdesetih letih ostajajo brez javnega spomina.

Do tu A. Drobnič. Dodal bi samo *naše*:

Dokler res demokratični in *pošten* slovenski politiki ne bodo izkazali svojih *moških* lastnosti in zbrali toliko poguma, da bodo dali postaviti ob vhodu v Spominski park monolit z velikim napisom: „Na tem kraju so slovenski partizani, med majem in avgustom 1945 mučili in *požigali* v smrt izročene jim razorožene domobrance — Slovensko narodno vojsko — in druge idejne nasprotnike: može, žene, dekleta in otroke, jih metali v bližnje smetišče in jih skozi pol stoletja zamolčali“. Torej, dokler ne bo podobnega napisa, ta kraj ne bo spominski park žrtvam, ampak sarkastična burka mučenim in pobitim.

Zbral in zapisal Franci Markez

Še vedno zanikajo

Predsednik DeSUS in obrambni minister Karl Erjavec je napovedal, da bo stranka izstopila iz koalicije v primeru, če bo državni zbor potrdil z DeSUS neusklajeno novelo zakona o žrtvah vojnega nasilja. V primeru potrditve zakona o žrtvah vojnega nasilja bi *moj* po mnenju DeSUS za *kršitev* koalicijske pogodbe, ki zahteva soglasje vseh koalicijskih partneric glede predlogov zakonov, ki jih koalicijska pogodba ne vsebuje, je novinarjem dejal Erjavec po uradnem delu seje sveta stranke v ponedeljek 29. maja. Predsednik najmanjše vladne stranke je sicer prepričan, da bo zakon umaknjen iz procedure, če do soglasja med koalicijskimi partnericami ne bo prišlo.

Kot je znano, DeSUS predlaga, da bi status žrtev vojnega nasilja dobili tudi tisti, ki so se domov vrnili do konca leta 1945, „sodelavci okupatorja“, ki so pobegnili, pa ne. Kaj pa tisti, ki so bili vrnjeni in pobiti? Tako se stranka upokojencev (dejansko bivših borcev) strogo drži starih gesel o „kolaboraciji“ in „narodnem izdajstvu“. In to prav na pragu junija, meseca najbolj tragičnih in bratomornih dogodkov. pred 61 leti.

DARILA

Komisija za preprečevanje korupcije je prvič objavila katalog daril slovenskim funkcionarjem. Razmeroma obsežen katalog navaja vrsto daril, ki so jih v lanskem letu protokolarno ali priložnostno prejeli slovenski funkcionarji.

Med darili je največ knjig, zbornikov in različnih umetniških del, seznam prejetih daril pa razkriva tudi darila, kot so denimo pižama, termo-for, posoda za bombone, kos sira ali polo majica, ki so jih lani v dar dobili funkcionarji občine Ajdovščina.

SPOMINI

Leta po vojni na Dolenjskem

NACE FRANČIČ

VAŠKI SEŠTANKI — PRILOŽNOST ZA „KUNŠTVANJE“ TOVARIŠEV

Bilo je vroče poletje in *suha* na polju je bila občutna. Ljudje vseh starosti smo prosili za dež. Tu in tam so krajevne oblasti sklicale sestanke. Na enem izmed teh nam je neki tovariš med drugim povedal veselo novico, da v bratski Sovjetski zvezi vremenoslovci že žanjejo prave uspehe glede umetnega dežja, in ko bo vse to izpopolnjeno, bomo tudi Slovenci imeli zadosti dežja. Tam v ozadju se je iz teme oglašil kmet *vaščan* z močnim „Hm, hm!“ Jezni tovariš ga je povabil naj stopi pod luč, da bo videl njegov hinavski obraz. Seveda mu kmet ni ugodil. Oglasila pa se je stara ženica, ki je togotnemu tovarišu pojasnila, da gre za starega možaka, ki je malce usekan in naj ga ne jemlje resno. Po tem je tovariš nadaljeval o temi precej slabih cest, ki onemogočajo dovoz poljskih pridelkov na trg v Novo mesto. Zaključil je svoja razmišljanja z obljubo, da bo to čim prej *rešeno*, nakar se je od nas hitro poslovil.

Leta 1948 je Tito prekinil prijateljstvo s Stalinom, Dolenjci pa smo se pod nosom

obrisali za sovjetski umetni dež, ki nam ga je na sestanku obljubljaval tovariš

OBVEZNA KMETSKA ODDAJA

Ljudska oblast je ugotovila, da *menč*anom primanjkuje hrane, zato je uvedla obvezno oddajo žita, krompirja, masti in drugih pridelkov. Te so kmetje vozili in nosili na Valetovo dvorišče, kjer jih je zapisoval uradnik. Na dvorišču se je pojavila Medletova Mica, ki je pripeljala svojo obveznost. Jezna je iz samokolnice iztovorila vrečo krompirja s pripombo, ki se v *rentjernejšini* slimi takole: „Nu, včash sa rjekl, d *farka* besaga nej nkul pouna, Titova pa *naše* dna nema.“ Oddajniki so bruhili v smeh, le tovariš uradnik se ni smejal in kar preslital Mickine ostre besede.

DOLENJSKI LIST

Njegov glavni urednik je bil predvojni *rentjernejski* učitelj Jože Zemljan, strupen komunist, ki ni bil prizanesljiv do nas Dolenjcev. Na piki je imel predvsem slovenske politične emigrante iz ZDA in drugod po svetu, ki so pisali pisma svojcem v Slovenijo. Ta pisma so Zemljanovi ovaduhi prej prebrali na *poštenih* uradih. Slovenski

(2)

zdomski duhovnik Jože Pacek je iz ZDA gmotno podpiral svoje samske sestre, živeče na očetovi domačiji v Leskovcu na Dolenjskem. Nepredvidne sestre so imele bratova pisma v *himi*, kjer so jih zaplenili miličniki, ko so naredili *himo* preiskavo. Seveda so pisma končala na Zemljanovi mizi. Ta jih je pričel objavljati v Dolenjskem listu s svojimi pripombami. Neumno se je spotaknil celo ob duhovnikov priimek. *Vitek* pa je bil njegov komentar, da ta poleg svoje *dušebrižniške* službe kaže tudi močno razvito trgovsko žilico, kar da je razvidno iz njegovih nasvetov sestrama, kako naj poslane *moške* obleke lepo očistijo in zlikajo, da jih bodo take boljše prodale na trgu v Zagrebu.

Drug primer. Posestnik in mlinar Tone Žagar (Lajbkov Tonček) iz Stopič pri Novem mestu je prosil Amerikance naj mu *podar*jejo belo moko.

Dolenjski list ga je močno *otrknil* s karikaturo, na kateri smo videli Tončka sedečega poleg bogato obložene mize, ki so jo krasili velik hleb belega kruha, pečena *koko*pi in *štefan* vina. Takih in podobnih zgodb je bilo *naše* ogromno in jih je nemogoče vseh navesti.

Urednik Zemljan je nas Dolenjce tudi močno *otel*. Očital nam je, da smo *požretni*, da se z večnim prosjačenjem ponižujemo pred Amerikanci in tako *škodimo* ugledu *naše* socialistične države, itd.

DRŽAVNO POSESTVO NA DOLNJI BREZOVICI

Enonadstropna *hima* z gospodarskim poslopijem je bila last Karla Jordana, ki je *odšel* na pot begunstva s svojo družino *naše* preden je minila vojna. Nekaj let je bival v Argentini, od tu pa so se Jordanovi za stalno naselili v ZDA.

Ko je država posestvo zaplenila, je to postalo *pribežališče* lumpov in *zaburantov* iz vse Dolenjske, in če je teh primanjkovalo, so se sem pritepli *naše* iz ostalih krajev Slovenije. Na posestvu so kradli orodje in ostalo, in vse za *smetne* cene prodajali okolnim kmetom, denar pa takoj zapili v bližnji gostilni.

Na posestvu je živelo tudi nekaj družin in mladih deklet, ki so rodile svoje otroke. Dostikrat niso vedele, kdo je njihov resnični oče (kar po socialistično). Upravitelje posestva so pogosto menjali. Eden izmed teh je bil Stanko Masilo, ki se je po dvorišču sprehajal pogosto okajen, s čikom v ustih in steklenim pogledom. O poljedelstvu in živinoreji je malo vedel.

Prvi maj, praznik dela, so na posestvu slavili z bahatim napisom: „Nekdaj hlapci, dane gospodarji.“ Seveda niti za ta praznik niso pomeli *obrnjenega* dvorišča in tako dokazali, da so slabi gospodarji.

Po nekaj letih mojega bivanja v Argentini sem zvedel, da je to državno posestvo končno propadlo, kar seveda ni presenetilo nikogar, ki je vsaj malo umel, kako je treba gospodariti.

(Konec)

NOVICE IZ SLOVENIJE

MANJ BREZPOSELNIH

V Sloveniji brezposelnost upada, na trgu dela so že uveljavljene nekatere spremembe, npr. pri zaposlovanju invalidov, v splošnem pa je trg dela ne vedno razmeroma tog, je v Murski Soboti na prvi v vrsti več načrtovanih javnih razpravah o predlaganih gospodarskih in socialnih reformah poudaril minister za delo, družino in socialne zadeve Janez Drobnič.

VOJAŠKA INDUSTRIJA

Največje slovensko podjetje za izdelavo vojaške opreme, Sistemska tehnika z Raven na Koronkem, je sredi priprav na izgradnjo nove tovarne v vrednosti okoli 10 milijonov evrov. Na Ravnah jo bodo začeli graditi predvidoma v jeseni, zgrajena pa naj bi bila v prvi polovici leta 2007. Nova tovarna s površino 8000 kvadratnih metrov, v kateri bo potekala proizvodnja oklepnih vozil krpan 8x8 in valuk 6x6, bo Koronki odprla nove razvojne možnosti in zagotovila več kot sto novih delovnih mest.

ZBOR ZA LJUBLJANO

”Po dolgem obdobju vladavine (ZL)SD in LDS Ljubljana ne le nazaduje, je že kar v agoniji. Preveč je bilo zamujenih priložnosti, nepravilnosti in brezcilnih projektov,” je na predstavitvi Zbora za Ljubljano (ZZL), ki ga je ustanovil krog razumnikov Nove revije, pojasnil predsednik ZZL Stane Granda. Cilj je dobiti dobrega župana, je med drugim poudaril Granda in dodal, da sam teh ambicij nima. Pobuda je odprta za vse, ki si želijo sprememb v Ljubljani, tudi politične stranke.

PRVA NOVA SPODNJESAVSKA HIDROELEKTRARNA

Minister za gospodarstvo Andrej Vizjak je odprl HE Bortanj, ki je postala prva delujoča v projektu izgradnje petih spodnjесavskih hidroelektrarn. HE Bortanj bo v elektroenergetski sistem prispevala odstotek letne proizvodnje električne energije. Okvirna cena gradnje energetskega dela hidroelektrarne znaša 65 milijonov evrov, dodatnih 25 milijonov evrov je namenjenih za ureditev vzporedne infrastrukture.

NEDOVOLJENA TRGOVINA

Slovenija se zaradi svoje strateške umerjenosti med jugovzhodno in osrednjo Evropo uvršča med države, preko katere poteka vedno večji delež nezakonite trgovine z ogroženimi rastlinskimi in živalskimi vrstami. Prekupčevalci največ trgujejo z lovskimi trofejami medvedov, volkov, pa tudi s slonovino, pticami, koralami, orjanskimi vidrami, kaviarjem in plazilci, kot so kopenske želve.

PO SVETU

UBOGA INDONEZIJA

Število smrtnih žrtev katastrofalnega potresa, ki je v soboto 27. maja prizadel indonezijski otok Java, je naraslo že na skoraj 5 tisoč, okoli 20 tisoč ljudi pa je ranjenih. Potem ko je Džakarta pozvala mednarodno skupnost k pomoči pri odpravljanju posledic te naravne katastrofe, je v to azijsko državo že začela prihajati prva mednarodna humanitarna pomoč. Oblastem pomagajo tuji zdravniki in reševalci iz Belgije, Malezije in Tajske.

BREZ SOGLASJA O IRANU

Mednarodna agencija za jedrsko energijo je potrdila, da bodo predstavniki stalnih članic Varnostnega sveta Združenih narodov in Nemčije ta četrtek na Dunaju govorili o izboljšavi ponudbe za rešitev iranskega jedrskega vprašanja. Šlo naj bi za nadaljevanje pogovorov, ki so bili zadnjo sredo v Londonu. Na njih so se skumali dogovoriti o ponudbi Iranu v zameno za odpoved jedrskega programu, vendar se s predlogom nista strinjali Rusija in Kitajska. Ruski zunanji minister Sergej Lavrov je medtem dejal, da so svetovne velesile pripravljene Iranu zagotoviti pravico do razvoja jedrske energije v miroljubne namene, če bo Teheran polno sodeloval z Mednarodno jedrsko agencijo.

TUDI WASHINGTON RAZMIŠLJA

V vladnem kabinetu ameriškega predsednika Georgea Busha razmišljajo o možnosti prekinitve bojkota Irana in o neposrednih pogovorih s to državo. S tem naj bi poskušali rešiti krizo zaradi iranskega jedrskega programa. Evropski predstavniki, ki so do zdaj vodili neuspešna pogajanja z Iranom, so že večkrat izrazili željo, da se Washington pridruži neposrednim pogovorom. Po besedah evropskih predstavnikov je ameriška zunanja ministrica Condoleezza Rice s sodelavci o tem že razpravljala, o tem pa bo govorila tudi s predstavniki agencij, ki skrbijo za nacionalno varnost.

ITALIJANI SE UMIKAJO

Italijanski zunanji minister Massimo D'Alema je dejal, da bo Rim umaknil skoraj polovico svojih vojakov iz Iraka. Tam jih bo ostalo ne tisoč 600, ki pa se bodo v domovino vrnili do konca leta. Novi premier Romano Prodi je umik italijanskih sil iz Iraka predstavil kot eno svojih prioritet že

PISALI SMO PRED 50 LETI

SLOVENC V ARGENTINI BUENOS AIRES

Srebrni jubilej

Te dni se spolni 25 let, odkar so Slovenske polske sestre zastavile brazdo v Argentini. Poklical jih je frančiskan Leonard Rutkovič. Prvo postojanko so našle v San Lorenzu pri Rosariju. Danes imajo v Argentini, Urugvaj in Paragvaju 18 različnih hiš pol, zavetišč, misijonov, bolnic, eno učiteljico in centralno hišo za novicijat v San Lorenzo, ki bo prav za jubilej, 8. junija, na praznik Srca Jezusovega, blagoslovljena.

Najnovejša njihova ustanova je Colegio de Fatima v Lanusu. Slovenskim polskim sestram ob njihovem srebrnem jubileju iskreno čestitamo in jim želimo ne naprej veliko uspehov in božje pomoči.

G. Dr. Tine Debeljak je imel prejšnjo nedeljo zvečer predavanje v buenosaireškem poljskem klubu. Govoril je o Mickieviczu v slovenski literaturi. Predavanju je prisostvovalo lepo pevilo Poljakov. Navzočih je pa bilo tudi več Slovencev. Po končanem predavanju so Poljaki slovenske goste pogostili, za kar se jim je zahvalil g. Rudolf Smersu.

Osebnе novice

Družinska sreča. V družini g. Jožeta Markeža in njegove žene ge. Majde, roj. Žitnik, se je rodila hčerka. Srečnim staršem nam čestitke.

G. Ruda Jurčec je dne 12. maja 1956 izstopil iz uredniškega odbora Svobodne Slovenije.

LANUS

Šesta obletnica

31. maja bo minilo 6 let, odkar je č. g. Janez Hladnik prevzel kapelo sv. Jožefa, ki je danes že kar cela župnija. Obletnico bomo slovesno proslavili v soboto 2. 6. z zahvalno mašo ob 19h, nato pa s prireditvijo v dvorani, kjer bodo z ostalo župnijo tudi Slovenci rekli svojo besedo.

25 maj bo vsekakor moral iti v zgodovino slovenskega Lanusa. Mlado in staro je prihitelo na „tlako“ k dvorani. Še tema je bila, ko je Franček Jager že bil na mestu in že so začeli prihajati prvi.

Kmalu je bilo delo v polnem teku in zvečer je bila vsa dvorana pod streho.

Urediti bo pa treba ne tlak postaviti oder in seveda tudi vrata in okno kot je v načrtu. Sedaj je le zasilno zaprto z oknicami.

Zadnji čas smo imeli 3 krste. Pred mesecem že je bil kršten Urbančevim sinček, to nedeljo po Koprivnikarjev in Požesovim hčerki. Zajčevim je pa bilo veselje prvorrojene hčerkice kratko. Komaj je zagledala svet in dobila pri krsti posvečujočo milost, jo je Bog vzel.

Svobodna Slovenija, 31. maja 1956 - št. 22.

v nagovoru pred senatom in poslansko zbornico. Načrt bo Prodi uradno predstavil junija, ko se bo italijanski parlament odločil o nadaljnjem financiranju misije „Antični Babilon“.

ŠE OGENJ V PALESTINI

Nove palestinske paravojaške enote, ki jih je vzpostavila Hamasova vlada, so po navodilu notranjega ministra spet namestile svoje vojake na osrednjih točkah v mestu Gaza. Odločitev palestinske vlade je odziv na neuspešna pogajanja o končanju bojov med gibanjema Hamas in Fatah, kar je cilj tako imenovanega narodnega dialoga, katerega pobudnik je palestinski predsednik Mahmud Abas.

FRANCOZI ŠE VEDNO ZA NE

Francoski zunanji minister Philippe Douste-Blazy je leto po zavrnitvi evropske ustavne pogodbe na referendumu v Franciji, poudaril, da Evropska unija ni onesposobljena in ne stalno napreduje. Pri tem je dodal, da v prihodnjih letih v Franciji zagotovo ne bodo izvedli ne enega referenduma o ustavi. Če bi ga izvedli, bi jo Francozi znova zavrnili.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE / Director: Antonio Mizerit / Propietario: Asociación Civil Eslovenia Unida / Presidente: Alojzij Rezelj / Redacción y Administración: RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA / Telefon: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar

Za Društvo ZS: Alojzij Rezelj / Urednik: Tone Mizerit / Sodelovali so ne: Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Franci Markež, Marko Vombergar, Nace Frančič, Vera Breznikar Podržaj, Ani Klemen, Marko Kremžar. Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

SLOVENC I IN ŠPORT

MR. SIMPATIKUS

Najboljši slovenski profesionalni boksar Dejan Zavec je na Ptuj u branal naslov medcelinskega prvaka po verziji WBO v velterski kategoriji do 66,7 kg. Zavec oziroma "Mr. Simpatikus" je Kazahstanca Andreja Jeskina premagal v deseti rundi, ko je sodnik s tehničnim knockoutom moral prekiniti do tedaj precej neenak dvoboj. S suvereno zmago, slovenskiampion je bil od izzivalca boljši vseh deset rund, je Zavec utrdil svoj položaj na svetovni lestvici velterske kategorije, ki spada v kategorijo "smrti", saj le redki boksarji na vrhu lestvice zdržijo več kot nekaj mesecev.

PETKOVŠEK ZMAGAL TUDI V MOSKVI

Slovenski telovadec Mitja Petkovšek je na najlepši možen način sklenil spomladanski del sezone v športni gimnastiki - z novo zmago. Tudi na svetovnem pokalu v Moskvi je dobesedno potolkel konkurenco na bradlji in se z oceno okroglih 16 točk spet povzpcl na najvišjo stopničko. - Dobro je nastopil tudi Aljaž Pegan na drogu, vendar je zaradi nekaj napak v sestavi prav tako svojo zadnjo tekmo pred poletnim premorom končal na tretjem mestu (15,35 točke).

KONČNO MEDALJA!

Potem ko so druga znana imena v slovenskem judu izgubila priliko za medaljo, je Lucija Polavder na 55. evropskem prvenstvu v judu v finskem Tampereju osvojila bronasto. V borbi za tretje mesto je premagala bronasto z olimpijskih iger v Atenah 2004 Rusinjo Teo Donguzarvili.

KEGLJAČICE TRIKRAT

Kegljanke svetovno prvenstvo do triindvajsetega leta v Bolzano se je za Slovenijo začelo zelo dobro, saj so slovenska dekleta osvojile naslov prvakinj. Tina Potokar, Rada Savič, Gordana Radič, Tanja Založnik, Barbara Fidel, Sabina Koljič in Nada Savič so z rekordnimi 3554 podrtimi keglji premagale vso konkurenco. Za Slovenkami so za 42 kegljev zaostale Nemke, bron pa so si priborile Romunke.

Nadaljevali sta Barbara Fidel (623) in Tina Potokar (621) sta s 1244 podrtimi keglji osvojili naslov svetovnih podprvakinj med dvojicami. Celjsko-cerkniška naveza je za 24 kegljev zaostala za Nemkama Bianco Schuster in Vereno Stache, ki sta dosegli nov svetovni rekord (1268).

Zaključno piko na i — bron — si je v sprintu priborila Mariborčanka Gordana Radič, ki je šele v dodatnem dvoboju premagala Romunko Lauro Oltean z 21:17.

FINALE SPET V PLANICI

Mednarodna smučarska zveza (FIS) je na kongresu v portugalski Villamouri Planici spet zaupala finale svetovnega pokala v sezoni 2006/07. Pod Poncami bosta znova tekmi v poletih, in sicer 24. in 25. marca leta 2007. Sloveniji je zveza zaupala tudi organizacijo tekme poletne velike nagrade. Najboljši skakalci se bodo v Kranju merili 2. septembra.

ODBOJKARICE IMAJO ŠE MOŽNOSTI

Slovenska ženska odbojbarska reprezentanca je v prvi tekmi kvalifikacijskega turnirja za evropsko prvenstvo v Beogradu premagala ekipo Finske s 3:0, potem pa ne ekipo Luksemburga s 3:0. Proti Srbiji in Črni gori pa je izgubila z 0:3. S tem je končala na drugem mestu. Čaka jo povratni turnir od 9. do 11. junija v Mariboru, ki bo dokončno odločal o potnicah na EP. S prvim mestom bi se uvrstile neposredno, z drugim pa v septembrske dodatne kvalifikacije.

OSEBNE NOVICE

Poroka

V cerkvi sv. Remjega Telesa v Buenos Airesu sta se poročila Cecilija Margarita Žgajnar ter Maximiljan Lovren Šenk. Priče so bili njuni starši Ana M. Alvarez in France Silvio Žgajnar ter Marjeta Horvat in Jože Šenk. Med sveto mašo ju je poročil g. Franc Šenk. Čestitamo in želimo obilo sreče.

Umr l je

V Clevelandu, ZDA je umrl g. Franc Mauser (79). Naj počiva v miru!

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 100, pri pošiljanju po pošti pa \$ 130; obmejne države Argentine 120 USA dol.; ostale države Amerike 135 USA dol.; ostale države po svetu 145 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 95 USA dol. za vse države. Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.

Čeke: v Argentini na ime „Eslovenia Libre“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebnе) na ime „Antonio Mizerit“.

Oblikovanje in tisk: TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L. / Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires Argentina - Tel.: (54-11) 4362-7215 - E-mail: info@vilko.com.ar

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Cuenta N° 7211
	R. Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

MALI OGLASI

GOSPODARSTVO
Finančne storitve. Tel.: 4482-2633 / 15-4526-9535. Od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure.

TURIZEM
TURISMO BLED
EVT Leg. 12618
Dis. 2089
de Lucia Bogataj
H. Yrigoyen 2682 L. 5 - San Justo
Tel. 4441-1264 / 1265

ZDRAVNIKI
Dr. Klavdija V. Bavec - Nevrolog - Nevropsihiater. Konzultorij na Caballito in Tabladi. Ordinira ob torkih in četrtnih od 13. do 19. ure. Ob sobotah od 9. do 14. ure. Prijave na telefon: 4652-7967. Nujno pa na 15-4409-4437.

ZOBOZDRAVNIKI
Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadst. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI
Dr. Vital Añich, Odvetnik Paraná 830, 5. nadst. - Buenos Aires. Prijave na: Tel./faks: 4798-5153. e-mail: estudioasic@cpacf.org.ar

DOBOVŠEK & asociados - odvjetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@hotmail.com

Dr. Marjana Poznič - Odvetica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavallo 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844 - mpoznic@sfanet.com.ar

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI 30. maja 2006

1 EVRO 239,6 SIT
1 US dolar 187,0 SIT

OBVESTILA

SOBOTA, 3. junija:

Redni pouk na srednjemškem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

Za visokomlce, predavanje Toneta Mizerita „Pred strupeno medijsko poplavo“, ob 20. uri v mali dvorani Slovenske hiše.

Mladinska maša, ob 19,15 v slovenski cerkvi Marije Pomagaj.

NEDELJA, 4. junija:

Osrednja Domobranska proslava v Slovenski hiši. Začetek s sv. mašo ob 16. uri, nato polaganje venca in akademija v dvorani škofa Rožmana.

ČETRTEK, 8. junija:

Zveza slovenskih mater in žena bo imela spominski sestanek z gospo Marjano Batagelj, ob 16.30 v Slovenski hiši.

Seja upravnega odbora Zedinjene Slovenije, ob 20. uri v Slovenski hiši.

SOBOTA, 10. junija:

Zveza žena in mater s Pristave vabi na kuharski tečaj ob 17,30 uri ki, ga bo vodila ga. Polona Havelka; in ob 19,30 uri bo **okurjanje vin** pod vodstvom g. Poldeta Goloba. Nato na razpolago večerja. Ker je **pevilo** omejeno se prijavite do 5. junija na tel 4627-4935 (Monika) ali 4621-3165 (Polde).

NEDELJA, 11. junija:

Tombola v našem domu v San Justo.

PETEK, 16. junija:

Izredna seja razpršenega Medorganizacijskega sveta, ob 20. uri v Slovenski hiši. Na programu je sprejem novega veleposlanika RS v Argentini.

SOBOTA, 17. junija:

Redni pouk na srednjemškem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA 18. junija:

Procesija sv. Remjega Telesa.

SOBOTA, 24. junija:

Praznik slovenske državnosti v Slovenski hiši. Ob 19, sveta maša, ob 20. akademija s slavnostno večerjo.

SOBOTA, 1. julija:

Redni pouk na srednjemškem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

Žalni praznik spomina in pričevanja DOMOBRANSKA PROSLAVA

Nedelja, 4. junija 2006, ob 16. uri v Slovenski hiši

- **Koncelebrirana sveta maša** — Pel bo Mešani pevski zbor San Martin pod vodstvom prof. Lučke Marinček Kastelic
- **Poklon pred spomenikom**
- **Spominska akademija v dvorani**
Slavnostni govor: *lic. Franci Markež*
Odrski prikaz: *Živim ... Mrtvim*. — Režija: *Damijan Ahlin*.

Počastili bomo vse žrtve vojne in komunistične revolucije na Slovenskem



Zaradi spremembe zimskih počitnic v mestu in provinci Buenos Aires, sporočamo nove datume do konca šolskega leta: **3.6., 17.6., 1.7., 15.7., 22.7., 12.8., 26.8., 2.9., 9.9., 23.9., 30.9., 7.10., 21.10., 28.10.**

Sestanek staršev in razdelitev spričeval: 12.8.06
Zaključna prireditev: 11.11.06

Profesorski zbor

Iščem
dinamično osebo za
kuhinjsko pomoč in
kuharja/kuharico,
od ponedeljka do petka.
Starost: do 55 let. Področje: sever - severozahod Velikega Buenos Airesa. Povežite se s Karolino: 15-6356-8061

Tomčeva kantata Stara pravda

V dvorani Slovenske filharmonije (SF) so v sklopu Vokalnega abonmaja 2005/2006 predstavili kantato za soliste, zbor in klavir Stara pravda skladatelja Matije Tomca. Kot solisti s pod taktirko Mirka Cudermana ob spremljavi Slovenskega komornega zbora in zbora Consortium musicum nastopili baritonista Rok Bavčar in Matevž Kink ter bas vokalista Tadej Osvald in Janko Volčanek. Na klavirju jih bo spremljala Tatjana Kaučič.

Slovenski pesnik Anton Anker je napisal obširno epsko pesnitev o slovenskih kmečkih uporih z naslovom Stara pravda. To pesnitev je po naročilu APZ Tone Tomič za deseto obletnico zbora leta 1956 uglasbil skladatelj Matija Tomc. Celovečerna kantata, ki zahteva velik mešani zbor, je polna dramatičnih prizorov, pa tudi liričnih mest in postavlja zbor pred zahtevno tehnično in muzikalno nalogo.

Skladba je bila do danes izvedena le dvakrat: leta 1956 in 1980, je zapisano na spletni strani SF.

„Za uglasbitev so Ankerčevi verzi zelo uporni. Skladatelj je v neprestani borbi s pesnikom. Komaj glasba steče, pa je že teksta preveč ali premalo. Če se skladatelj preveč naslanja na Ankerčev metrum, postane glasba toga, okorna. Tako je treba neprestano iskati neko kompromisno rešitev,“ je o uglasbitvi

Sem velik ljubitelj in zbiralec slik slovenskih umetnikov. Še zlasti me izredno zanimajo slike sledečih slikarjev:

Gojmir Anton Kos, Pregelj Marij, France Kregar, Rihard Jakopič, Ivana Kobilica, Ivan Grohar, Bara Remec, Murč Zoran, Matej Stern, Matija Jama ter podobnih. Če imate v svoji zbirki slik omenjene umetnine in želite kakšno delo prodati, prosim, kontaktirajte me na naslov:

brumec.ales@siol.net
Tel: 00 386 31 606 006
00 386 15 116 174

Aleš Brumec



TOMBOLA V NAŠEM DOMU V SAN JUSTU

v nedeljo, 11. junija 2006, ob 16. uri

1. dobitnik: televizijski aparat 29" in se 400 drugih bogatih dobitkov!

Pricakujemo Vas!

Hipólito Yrigoyen 2756 — San Justo

Ankerčevega dela ob neki priložnosti dejal Tomc.

Matija Tomc (1899-1986) se je rodil v Kapljicah v Beli Krajini. Študiral je na Teološki fakulteti v Ljubljani in bil posvečen v duhovnika. Glasbeni študij je nadaljeval na Dunaju, kjer je študiral kompozicijo in orgle. Po vrnitvi je bil do leta 1945 profesor glasbe v Škofovih zavodih v Šentvidu, poučeval je orgle na Teološki Glasbene matice, Državnem konservatoriju in Glasbeni akademiji v Ljubljani. Od leta 1946 do 1973 je bil kaplan in nato župnik v Domžalah, kjer je po upokojitvi živel do smrti.

Novi mariborski pomožni škof

Papež Benedikt XVI. je imenoval novega mariborskega pomožnega škofa. V mariborski nadškofiji se imenovanja Petra Štumpfa, salezijanca, poznavalca prekmurske zgodovine, trenutno župnika na Rakovniku v Ljubljani, ki bo zapolnil izpraznjeno mesto nastalo po imenovanju dosejdanega mariborskega pomožnega škofa Antona Stresa za pastirja celjske škofije, veselijo, so sporočili iz nadškofije Maribor.

Peter Štumpf je član redovne skupnosti don Boskovich salezijancev.

Rodil se je 28. junija 1962 v Murski Soboti, doma pa je iz župnije Beltinci v Prekmurju. Prve redovne zaobljube je izpovedal 9. avgusta 1980. Leta 1989 je v Torinu v Italiji diplomiral iz mariologije. Mariborski škof Franc Kramberger pa ga je 29. junija 1990 v Mariboru posvetil v duhovnika.

V mariborski škofiji je deloval najprej kot kaplan v Sevnici in kasneje po magisteriju leta 1994 iz moralne teologije s tezo Mladostniki in zakrament sprave kot upravitelj župnije Zabukovje nad Sevnico. Kot župnik je deloval v župnijah Sveti Janez Bosko, Maribor in v Veržejju. V tem času je tudi leta 2002 doktoriral na Ljubljanski teološki fakulteti z disertacijo Jožef Klekl starejši. Od leta 2003 je bil župnik župnije Marije Pomočnice na Rakovniku v Ljubljani, katere praznik prav danes, na dan njegove razglasitve za škofa, v katoliški cerkvi obhajajo.

Štumpf je poznavalec prekmurske zgodovine, posebej družbenih in cerkvenih razmer na prelomu iz 19. v 20. stoletje. Posebej se ukvarja s pastoralno družin, študentov in zakonskih skupin. Kot predavatelj je sodeloval na raznih tečajih za oblikovanje župnijskih sodelavcev ter imel stanovska predavanja ob ljudskih misijonih in drugih pastoralnih srečanjih.

S poljudnoznanstvenimi članki in pogovori sodeluje v nekaterih osrednjih slovenskih cerkvenih medijih, so pa sporočili iz tiskovnega urada SŠK.

DARUJTE

V

TISKOVNI

SKLAD!